

Talousarviokehys vuoden 2023 talousarvioksi ja talousarvion laadintaperiaatteet**Talousjohtaja Marja-Leena Martikainen
Talous- ja omistajaohjaus**

Talousarvion laadinnan lähtökohtana on kaupunginvaltuuston 16.5.2022 vahvistama Kuopio 2030 -strategia, johon talousarvion toiminnan tavoitteiden valmistelu perustuu. Strategiassa talouden kehityksen tavoitteeksi on asetettu positiivinen talouden tulos vuodesta 2023 eteenpäin. Kaupunkitasoiset, valtuustoon nähden sitovat tavoitteet valmistellaan osana talousarvion valmistelua.

Talousarviokehyksessä kaupunginhallitus määrittelee reunaehdot lautakunnille talousarvion laatimiseksi. Talousarviokehityksen valmistelua ovat haastaneet useat epävarmuustekijät. Erityisesti epätietoisuus sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen hallintouudistuksen kokonaisvaikutuksia kuntien talouteen, hintatason nousu ja avoinna oleva kunta-alan työmarkkinatilanne.

Vuoden 2023 kehukseen ovat vaikuttaneet mm. seuraavat tekijät:

- Hyvinvointialueen syntyminen vuoden 2023 alussa ja siitä aiheutuvat muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.
- Lomituspalveluiden siirtyminen Iisalmen kaupungin vastuulle vuoden 2023 alussa.
- Kuntakokeilun jatkuminen ja kotouttamisen vastuiden siirtyminen työllisyyspalveluille sekä TE-palveluiden uudistuksen valmistelu.
- Hintojen nousu ja indeksikorotukset.
- Sisäisten vuokrien muutokset kasvavien kustannusten ja uusien toimittilojen myötä.
- Henkilöstömitoituksen tarkistus.
- Lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluiden kysyntään mm. varhaiskasvatuspalveluissa ja II-asteen koulutuksen maksuttomuuden laajentuminen uudelle ikäluokalle.

Valmistelun tuloksena koko kaupungin toimintakate vuodelle 2023 päättyy -278,7 milj. euroon. Hyvinvointialueelle siirtyvät toiminnot huomioiden vertailukelpoinen muutosprosentti koko kaupungin osalta vuoden 2022 talousarvioon verrattuna on +5,6 %. Kuopion Tilapalvelut laatii talousarvioesityksensä niin, että tuloutus kaupungille säilyy vähintään ennallaan ja vuosikate kattaa poistot.

Vuoden 2023 verotulo- ja valtionosuusarvioissa on hyödynnetty Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön kuntakohtaisia laskelmia, joihin on arvioitu kuntatalouteen kohdistuvat toimenpiteet vuodelle 2023. Arvioissa on huomioitu hyvinvointialueuudistus. Talouskasvu, työllisyyden paraneminen sekä

väestönlisäys luovat pohjaa hyvälle kunnallisverotulojen kehitykselle, joka on sisällytetty talousarviokehykseen. Verotuloarviot vuodelle 2023 on tehty nykyisillä veroprosenteilla huomioituna hyvinvointialuemuutoksesta johdettu lakisääteinen tuloveroprosenttileikkaus 12,64 %.

Kuopion kaupungin osalta vuoden 2023 veroennusteeseen sisältyy kerta-luontoisia tulovero- ja yhteisöverotilityksiä arviolta 20 - 25 milj. euroa, eikä kustannustasoa tule siten kiinnittää vuoden 2023 verorahoituksen tasolle. Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen talousvaikutukset ovat epävarmoja ja siirtolaskelmat tarkentuvat syksyn aikana. Kuopion kaupungin strategiassa talouden kehityksen tavoitteeksi asetettu on positiivisen talouden tulos vuodesta 2023 eteenpäin.

Kehysvalmistelussa on asetettu tavoitteeksi, että koko kaupunki tulisi tekemään 6,1 milj. euroa ylijäämää vuonna 2023. Vuosikate kattaa poistot täysimääräisesti. Lisäksi talousarvion valmistelulle on asetettu mm. seuraavat kaupunkitasoiset laadintaperiaatteet:

- Toimintatuottojen lähtökohtana on kasvava kävijä-/suoritemäärä huomioiden palvelutarpeen kasvu.
- Kustannusten kasvu on mahdollisuuksien mukaan vietävä täysimääräisenä palveluiden käyttäjiltä perittäviin hintoihin.
- Tehokkuuden ja tuottavuuden parantaminen on tavoitteena kaikissa toiminnoissa.
- Henkilöstösuunnittelu pohjautuu palvelutarpeeseen ja tarvittavaan osaamiseen.

Valtuuston hyväksymän taloussuunnitelmakauden investointitaso on korkea erityisesti suhteessa vuosikatteeseen, eikä tilanne ole kehysneuvotte-lujen perusteella helpottumassa ilman investointisuunnitelman uudelleen-tarkastelua. Investointien painopiste on kouluissa ja päiväkodeissa. Savila-hden alue jatkuu vuonna 2023 keskeisenä kehittämiskohteena, missä väestönsuoja-tapahtumakeskuksen rakentaminen tuovat haastetta inves-tointitasoon. Kaupunki velkaantuu lisää, sillä vuosikatteen tuoma tulora-hoitus ei riitä kattamaan investointimenoja kuin osittain. Investointisuun-nitelman valmistelua jatketaan kaupunginhallituksen johdolla.

Lautakuntien tulee esittää vuoden 2023 tuloarviot ja määrärahat ja keinot toimintakatetavoitteeseen pääsemiseksi talousarvion valmisteluaikataulun mukaisesti viimeistään 14.9. Lautakuntien talousarvioesitys sisältää myös toimenpiteet valtuustoon nähden sitoviin tavoitteisiin sekä henkilöstösuun-nitelman.

Veroprosenttiesitykset käsitellään kaupunginhallituksessa 24.10. ja kau-punginvaltuusto päättää veroprosenteista 14.11. Kaupunginjohtajan ta-lousarvioesitys julkaistaan 10.10.2022.

- Liitteet
- 1 4597-2022 Talousarvion valmisteluperiaatteet vuodelle 2023 koko kaupungin tasolla.pdf
- Palvelualuekohtainen talousarviokehys vuodelle 2023 (jaetaan erikseen kokoukseen osallistuville)
- Viiteaineisto
- 1 4597/2022 Palvelualuekohtainen talousarviokehys vuodelle 2023_A - Ei julkaista verkkoon.pdf

Valmistelija

Marja-Leena Martikainen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2153

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen
Kaupunginhallitus

1. hyväksyy vuoden 2023 talousarvion valmisteluperiaatteet ja
2. hyväksyy vuoden 2023 talousarvion laadintaa lautakunnissa ohjaavan sitovan palvelualuekohtaisen kehyksen.

Päätös

Talousjohtaja Marja-Leena Martikainen oli kokouksessa kuultavana asiakohdassa. Taloussuunnittelija Heini Piironen oli kokouksessa läsnä asiaa käsiteltäessä. Martikainen poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn aikana. Piironen poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn jälkeen.

Keskustelun kuluessa jäsen Kaisa Kantele esitti, että vuoden 2023 talousarviokehysten tavoitteena tulisi olla 0 tulos. Esitystä ei kannatettu, joten puheenjohtaja totesi esityksen rauenneen.

Keskustelun kuluessa jäsen Ari (Allu) Koskinen esitti jäsen Pekka Niirasen kannattamana, että vuoden 2023 talousarvion valmisteluperiaatteisiin lisätään kohtaan 3. toimintatuotot seuraava kohta: "Palveluita konseptoidaan, markkinointia tehostetaan sekä digitalisaatiota lisätään palvelutason ja tulo-tason parantamiseksi." Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti jäsen Ari (Allu) Koskisen tekemän muutosesityksen.

Muilta osin kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

Merkittiin, että valtuuston II varapuheenjohtaja Harri Auvinen poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn jälkeen.

KUOPIO

Kuopion kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

06.06.2022

18/2022 4 (4)

180 §